

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. XIII. De alijs locis scripturae pro sacrificijs & orationibus mortuoru[m], in epistola ad Romanos, in Tobia, in Maccab. in epistola secunda ad Corinth. in Ecclesi. in Apocalypso, non repetitis, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

Orationes & sacrificia pro mortuis in Germania ante annos octingentos.

Si orare pro mortuis est cultus falsus, quid maiores & patres Germanorum, & sancti martyres eorum facient, qui pro mortuis orauerunt?

Rom. 12.

Qui authores antiqui legunt in epistol. ad Rom. memorijs sanctorum communicantes.

gentos annos celebrabantur à maioribus vestris, quorum vos progeniem esse, negare non potestis. Testis est Bugabilis monialis, quæ ad Bonitacium Germanicum Apostolum, tempore Zachariæ Pontificis his verbis scripsit: Similiter de posco, vt oblationes Missarum offerre digneris pro anima mei propinqui. Idem in alia epistola rogat Leobguda monialis: Rogo, inquit, vt pro anima illius preces offerre non renuas: necnon & matris meæ memoriam commendo tibi, quæ cognominata est Ebbel. Scribit Magnus Athanasius in libro de Synodis Arimini & Seleuciæ aduersus Arianos, qui nouam fidem condebant. Si secundum ipsos, inquit, ab istis consulis principium suum fides accepit, quid facient Patres & beati martyres? aut quid facient illi, qui ab eis Christiana religione instituti sunt, & ante consules istos dormierunt? quomodo illos excitabunt, vt quod didicerint, obliteretur? & quod isti scribendo inuenerunt, in eos inserant? Similiter in vos Magdeb. & Luteranos omnes dicere licet, si à Martino Lutero cepit verus cultus orandi non pro mortuis, quid facient Patres & sancti Martyres? aut quid illi, qui ab eis in Christiana religione instituti sunt, & ante Luterum dormierunt? quomodo illos à mortuis excitabitis, vt quod male didicerunt, dedoceantur, & quod Luterus inuenit, eis tradatur?

De alijs locis scripturæ pro sacrificijs & orationibus mortuorum, in epistola ad Romanos, in Tobia, in Macab. in epistola secunda ad Corinth. in Eccle. in Apocalypsi non repetitis, quæ ab alijs scripta sunt de ijs, sed adiectis potius, quæ sunt prætermissa. Cap. 13

Sed veniamus iam ad alium locum scripturæ. Ait enim Apostolus in epistola ad Romanos: Orationi instantes, memorijs sanctorum communicantes. sic enim legit beatus Hilarius in libello de synodis contra Constantium. Augustinus lib. 2. contra Faustum, cap. 21. sanctus Epiphanius hæresi 57. Opratus Afer Mileuitanus lib. 2. contra Parmenianum: beatus Ambrosius in epistola ad Roma. cap. 12. Sic item legit vsque in hodiernum diem ecclesia Mediolanensis in suo Missali. Origenes in commentar. epist. ad Roman. vtrunque legi obseruauit, siue memorijs, siue necessitatibus. Memorijs quoque legit Eustrathius Constantinopolitanus vetus author in libro de operatione animæ post mortem, cuius meminit etiam Photius in bibliotheca sua. Sic etiam legisse videtur Clemens Rom. Præcipit enim in persona Apostolorum, celebrare exequias mortuorum hymnis, precibus, & lectionibus sacris: deinde præcipit tribuere pauperibus ex bonis defuncti in memoriam ipsius, vt iam hoc sit communicare memorijs sanctorum, orare pro piè defunctis, (hos enim vocat hic sanctos) & eleemosynas pro eis facere. Præterea esse sic legendum, ex eo quoque apparet, quod paulò suprâ dixerat idem Apostolus: Qui tribuit, in simplicitate, quod quidem ad communicandum necessitatibus sanctorum pertinet: vt non opus esse videatur dicere iterum, *Necessitatibus sanctorum communicantes,* quod

quod perindè esset, quasi diceret, Pauperibus tribuentes: quod, vt dixi, satis iam dixerat, dicendo, Qui tribuit, in simplicitate. pauperibus enim tribuendum est. Non improbo lectionem, quæ nunc in libris nostris fertur, Necessitatibus sanctorum communicantes: sed hoc dicimus, alterâ lectione, alterius esse interpretationem. cum enim legimus, Necessitatibus sanctorum communicantes, quas necessitates dicat, ex altera lectione intelligimus, quæ dicit, Memorij sanctorum communicantes: nepe quas patiuntur post hanc vitam, qui sanctè mortui sunt, sed cum leuibus quibusdam maculis. Rursus cum legimus, Memorij sanctorum communicantes, quid sit hoc loco, memorij sanctorum communicare, ex altera lectione intelligimus, quæ dicit, Necessitatibus sanctorum communicantes: esse scilicet necessitates eorum, qui piè mortui sunt, quos oporteat adiuuare orando, & eleemosynas pro eis faciendo. Deindè cum sanctus vir Tobias filio præcipiebat, vt poneret panem & vinum super sepulturam iusti, an existimabat mortuos indigere cibo aut potu? quis hoc dicat, nisi Gentilis aliquis delirus? aut nunquid secundum legem symbolicè hoc fieri iussit? ne id quidem: nihil enim Moyses de hoc præcepit. Quid ergò sibi voluit? aut vnde hoc didicit? scilicet spiritus charitatis eum docuit, iustos & sanctos, qui cum peccatis leuioribus, per humanam infirmitatem commissis, mori solerent, quæ post hanc vitam expiare oporteret precationibus & eleemosynis eorum, qui cum ipsis charitate iuncti essent, adiuuandos esse. Ad hoc ergò iussit panem & vinum super sepulturam iusti ponere, vt qui ex eo ederent, pro mortuo iusto orarent. Vnde statim subiungit: Et nolit eum comedere, & bibere cum peccatoribus, admonens, vt ijs impartiat panem pro mortuo oblatum, qui sint Deum timentes, ac religiosi, vt eorum orationes pro mortuo exaudiantur. Durat vsque in hodiernum diem per multas Catholicorum ecclesias in Hispanijs ac Gallijs hæc religio & pietas ponendi super sepulturas panem & vinum in vsum sacerdotum, vt pro mortuis orent. Dignus est enim operarius cibo suo, sicut Dominus dixit. Huc etiam pertinet, quod Apostoli constituerunt, quæ etiam traditio vsque in hodiernum diem durat, vt inuitarentur homines ad conuiuium, vt cibum sumerent, in memoriam defuncti, vt pro eo precentur: quibus præcipit apostolica constitutio sobriè comedere: & in primis, presbyteris & Diaconis, vt possint esse alijs exemplo, & monere alios, si qui erunt modum transgressi: ita enim fit, vt sicut sanctus Tobias præcipit, non comedatur panis super sepulturam defuncti positus, neque bibatur cum peccatoribus. An sunt Magdeburgen. & cæteri Lutherani sapientiores, quam Tobias & sancti Apostoli & omnes ecclesie catholicorum, quæ hunc morem & hanc pietatem, quam adhuc frequentant & colunt, à sanctis Apostolis, authore & teste Clemente Romano, acceperunt? aut etiam sanctiores, & magis eruditi in lege Moysis, quam Iudas Maccabæus? qui facta collatione, misit (sicut scriptum est) duodecim millia drachmas Hierosolymam, offerri pro peccatis mortuorum sacrificium, benè & religiosè de-

Quod vtraque lectio sit altera, vnde interpretatio.

Tob. 4.

Vnde didicere Tobias ponere panem & vinum super sepulturam, & quid sibi velit.

Luc. 10.

Apostolica constitutio de comendando in exequijs in memoria piè defuncti, vt pro eo orent.

2. Mac. 12.

O o o resur-

resurrectione cogitans? nisi enim eos, qui crediderant, resurrecturos speraret, superfluum & vanum videretur orare pro mortuis: & quia sperabat, quod illi, qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberent repositam gratiam. Sed quia soletis, cum vos scriptura sancta premit, negare canonicam esse: tamen hos libros ab ecclesia receptos esse inter canonicas scripturas, testes sunt Clemens Roman. beatus Hierony. in prologo, Aug. libro 18. de ciuit. Dei, cap. 36. lib. 2. contra epistolam Gaudentij, cap. 23. lib. 2. de doctr. Christi. c. 8. libro De cura pro mor. c. 1. item Synodus Romana Damasi, Synodus Carth. Synodus Afric. Synodus alia Romana Gelasij, & Synodus Floren. ac Triden. tamen seponamus interim horum librorum auctoritatem, si non valent apud vos ad auctoritatem, at valeant saltem ad anti-

Vnde Maccabaeus didicerit fieri sacrificia pro mortuis.

1. Cor. 15.

Num. 19.

quiquitatem. Respondete mihi, vnde didicit Iudas Maccabaeus, quem vos saltem virum bonum, sanctum, & in lege Moisis eruditum, & fecisse hoc, non credo negabitis, etsi sequendum esse non putetis: vnde, inquam, didicit pro mortuorum quoque peccatis fieri sacrificia, nisi vnde Paulus quoque didicit, fieri pro mortuorum peccatis baptisinata, quae ad iustificationes culturae, sicut idem Apostolus vocat, pertinebant: Si mortui, inquit, non resurgunt, ut quid baptizantur pro mortuis? ex eo, quod ritu solenni secundum legem fiebat, probat resurrectionem esse. Scriptum enim erat in Num. Qui tetigerit cadaver hominis, & propter hoc septem diebus fuerit immundus, adspersus ex hac aqua die tertio, & die septimo: si die tertio adpersus non fuerit, septimo non poterit emundari, deinde subiungit: Omnis qui tetigerit humanae animae morticinium, & mortuus erit sine hac mudatione, polluet tabernaculum Domini, & peribit ex Israel, id est, propter hoc peccatum morietur: quia, inquit, aqua expiationis non est adpersus, immundus erit, & manebit spurcicia eius super eum. pro peccatis ergo eorum, qui cum pietate alioqui mortui erant, sed sine huiusmodi baptisimatibus, siue adspersionibus: alij postea, qui de eis solliciti erant, baptizabantur, id est, adspersiones illas, sine quibus illi a vita recesserant, sibi per sacerdotes legis adhiberi curabant ad satisfaciendum pro illis, quod quidem nunquam fecissent, nisi iam crederent, quod postea Apostolus scripsit: Omnes nos manifestari oportere ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, siue bonum, siue malum. In hanc enim fidem resurrectionis & remunerationis, quae reuelanda erat, conclusi in illis symbolis & umbris sub lege custodiebantur. Ut quid ergo, inquit Apostolus, baptizatur pro mortuis, id est, mundantur a sacerdotibus secundum legem pro peccatis eorum, qui mortui sunt sine mudatione, si mortui non resurgunt, ad hoc scilicet, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, siue bonum, siue malum? sic enim (ne sine authore, & quidem magno & antiquo patre, loquamur, ut semper facere solet Magdeburgenses) sanctus Ephrem Syrus in testamento suo, siue in sermone de morte sua, hunc Pauli locum interpretatus est. Si (inquit) mortui non resurgunt, ait Apostolus, ut quid baptizatur

Explicatio loci epistole ad Corinth. obscure de baptizando pro mortuis.

2. Cor. 5.
Gal. 3.

pro

pro mortuis: *οι γαρ του νόμου επι προσδοκία τῆς ἀναστάσεως ἐν μυστηρίῳ συγ- 1. Cor. 15.*
κεκλεισμένοι κατείχοντο εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀνακαλυφθῆναι καθὼς ἀνέγνω-
τε, ὅτι ἐν προσφοραῖς λατρῶν περιεκάθειρον οἱ ἐν νόμῳ ἱερεῖς. Interpretemur
 Latinè: Qui enim, inquit, in lege erant, propter spem resurrectionis in my-
 sterio tenebantur conclusi in eam fidè, quæ reuelanda erat, sicuti legistis,
 quòd sacerdotes legis in oblationibus culturæ mundabunt. Deindè cōclu-
 dit idè sanctus Ephræm, si hoc illi poterant, multo magis posse sacerdotes
 noui testamenti, debitū mortuorū sanctis oblationibus & precibus dissol-
 uere. Quanta verò sit huius patris in ecclesia catholica autoritas, testatur
 grauissimus author Hieronymus. ad tantam enim ait venisse illum clari-
 tudinem, vt postlectionem scripturarum, publicè in quibusdam ecclesijs
 eius scripta recitarètur. Audetis ergò comparare vos cum sancto Ephræm?
 Sed vt in ore duorum vel trium stet omne verbum, sic quoquè hunc lo-
 cum Pauli interpretatus est, Ephræm Syrum secutus, Eustratius presbyter
 Constantinopol. in libro de immortalitate animæ & operatione eius post
 mortem, cuius, vt antè dixi, meminit etiam Photius Constantinop. in bi-
 bliotheca sua. Accedat etià autoritas Apollinaris veteris interpretis scri-
 pturarum. Is enim interpretans illū locū libri Num. Si mortuus fuerit si-
 ne hac mundatione, polluetur, & immunditia eius manebit super eū. Hæc
 (inquit ille) validissima ratio est contra Samaritanos. Etenim nisi esset post
 mortem ratio munditiæ & immunditiæ, nunquàm legislator de mortuo
 dixisset, Si mortuus fuerit sine hac mundatione, immunditia manebit su-
 per eum. Hactenus Apollinaris. Scripturam ergò negat, & cum Samarita-
 nis facit resurrectionem negantibus, qui negat mortuos sine mundatio-
 ne leuiorum macularum, non posse post mortem mundari, vt mundati re-
 surgant, tandè recepturi propria corporis, pro ut gesserunt bonum, sicut
 Apostolus ait. Præterèa cū Ecclesiasticus præcipit, inquiens: Mortuo nè
 prohibeas gratiam, dicant nobis Magdeburgenses, de qua gratia hîc præ-
 cipi existimant, nisi de gratia dati? Sic enim idem Ecclesiasticus proximè
 dixerat, Pauperi porrige manum tuam, vt perficiatur propitiatio & bene-
 dictio tua. Deindè, quia subiunxerat, Gratia dati in conspectu omnis viuē-
 tis, quo præcipiebat omni petenti dare, sicut est in euangelio, nè quis exi-
 stimaret, viuis tantum, qui petere possunt, & quos videmus corā petentes
 beneficiendum esse, subiungit statim: Et mortuo nè prohibeas gratiam,
 scilicet dati. Dari ergò aliquid potest mortuo, quod ei opus sit, & eum iu-
 uet. Hoc autè, quod mortuo dare scriptura sancta præcipit, cū aliud esse
 non possit, quàm orationes, sacrificia & eleemosynæ, quæ pro eo fiunt ad
 emundationem sordicularum in purgatorio: consequens necessariò est, vt
 qui & locum purgatorij, & huiusmodi gratiam dati mortuis neget, & pro-
 hibeat, vt Lutherani prohibèt, idem scripturæ sanctæ contradicat. Hactenus
 ex scripturis sanctis, pro purgatorio, & pro pijs animis defunctorū, pietate
 nostræ beneficentiæ in eo adiuuâdis. Testimonia verò veterū patrū prætermi-
 t-
 tradicunt.

Num. 19.

2. Cor. 5.

Eccl. 7.

Luc. 6.

Qui purgato-
 riū exorandū
 esse pro mor-
 tuis negant,
 scripturis cō-
 tradicunt.

tam nunc, quæ partim ex aliorum libris, partim ex meis de Dogmaticis characteribus peti possunt, nè eadem sæpius repetantur. vnus tantum ad illos ipsos testes nunc accedat Eusebius Alexandrinus, quæ in libris nostris tum propter eius antiquitatem ac sanctitatem, tum propter auctoritatem, quam ei Anterus pontifex in epistola sua tribuit, libenter citare soleo. Is igitur in homilia εἰς τὴν κυριακὴν, μνήμητι (inquit) ἐν τῇ προσκομιδῇ καὶ τῶν προπατέρων θόντων γονέων καὶ ἀδελφῶν. τοῦτο γὰρ ποιῶν, μεγάλην ἀνάπαυσιν παρέχουσιν τοῖς προαπελθούσι, πλήρωσόν σε τὴν εὐχὴν. Memēto (inquit) in oblatione sanctæ scilicet Eucharistiæ, parentum ac fratrum, qui iam de vita decesserunt: hoc si feceris, magnam eis requiem præbes: comple preces tuas. Cùm hoc vltimum addidit, inchoatas & quasi dimidiatas preces eas mihi iudicasse hic author videtur, quæ pro viuis, & non etiam pro mortuis, adhibeantur. Sed tempus est ad alia pergendi: nec enim propositum est mihi omnia dicere, sed quæ magis necessaria sunt, quæq; ab alijs, qui ante me de eisdem rebus scripserunt, prætermissa sunt, quia nec illi omnia dicere aut potuerunt, aut voluerunt. Quod si adhuc Magd. non crediderint, doctrinâ Petri, quæ est in epist. Clem. de exequijs mortuorum, & precibus atq; elemosynis pro eis faciendis consonâ esse scripturis sanctis, in eisq; hanc religionem & pietatem mortuos adiuuandi, contineri, obijciant, si quid præterea aduersus hæc habent, vt ad vtilitatem siue ipsorum, siue aliorum adhuc respondeamus, quod quidem (scio) non facient, nè magis ac magis de inscitia & errore redarguantur.

Responsio ad illud in epistola Clementis 3. neminem iudicandum pro eo, quod ignorauit, cum videatur contradicere euangelio, de seruo ignorante voluntatem Domini, & crapulante. Item responsio ad illud, quod in eadem epistola reprehensum est, quod merita Apostolorum demonia eijcerent, quodq; neutrum eorum Magdeb. intellexerint, ex verbis ipsius epistolæ demonstrari.

Cap. 15.

- » **P**ergunt deinde Magdeb. accusare doctrinam harum epistolarum: His (inquit) simile est, quod Clem. 3. dicitur, neminem pro eo, quod ignorauit, iudicatum iri, sed tantum pro eo, quod quis sciuit, & non fecit, cum tantum Christus dicat: seruus ignorans voluntatem Domini, vapulabit.] Sed recitemus, quæ Clemens scripsit, vt intelligat, qui hæc lecturi sunt, neq; Clementem, nec euangelium istos intellexisse: Si quis, inquit, sanè audiens sermonem veri prophetae velit recipere, aut nolit &c. & paulò p̄dit: Igitur priusquam audiat quis, quod ei expedit, certum est quia ignorat & ignorans vult & desiderat, quod non expedit agere. propter quod pro hoc non iudicatur. de eo loquitur, vt vos videtis Magdeburgenses, qui idè ignorat, quod facere expedit, quia non prius audiuit, scilicet sermonem veri prophetae, de quo proxime dixerat, si quis sanè audiens sermonem veri prophetae &c.

hic